

Pirineu assequible

Núria-Carançà-Ull

Natura morta a Ulldeter. Quadre típic del Pirineu

Moltes vegades oblidem amb massa facilitat el que tenim a prop. Possiblement, les altes valls entre les capçaleres de Núria i del Ter són les més conegudes pels excursionistes del nostre país, ja que molts dels seus cims són ascensions hiperclàssiques i molt assequibles. Això no vol dir, però, que no existeixin circuits inèdits ni vessants rarament freqüents. Resulta curiós descobrir com canvien els paisatges quan ens atrevim a sortir dels camins convencionals. Des d'aquestes línies us animem a fer-ho.

Puig de Bastiments Pic del Prat de Bacivers

El puig de Bastiments és el més alt de la vall del Ter. Les formes suaus i arrodonides fan d'aquest gegant un objectiu sense pretensions, accessible amb una caminada de poques hores.

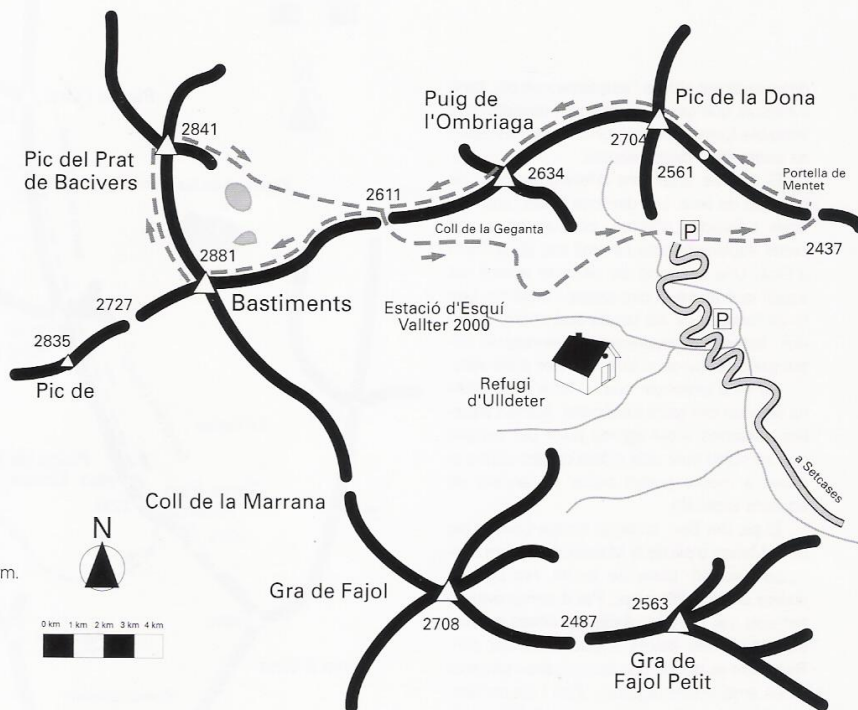
Important nus geogràfic, aquesta vall és un bon punt de vista de les valls de Camprodon, del Freser i del Vallespir. En un dia clar veurem amb nitidesa el Canigó, darrer gran massís del Pirineu Oriental abans de davallar cap a les blaves costes mediterrànies.

Al vessant francès, entre el Bastiments i el pic del Prat de Bacivers, el circ de Bacivers és un lloc entranyable. L'excursionista que s'hi aproxima des d'Ulldeter i traspasa el coll de la Geganta queda agradablement sorprès pel canvi.

Accedim per carretera al circ del Ter. Trobem un edifici, catalogat en el moment de la seva construcció com a futurista, amb serveis de bar i restaurant. Des d'aquesta vall, on les pistes d'esquí han «humanitzat» l'entorn, caminem sota cables i torretes de ferro, traspassem un coll on gairebé sempre bufa el vent i tot d'una trobem una vall de reduïdes dimensions, enlairada i acollidora, amb un petit estany completament rodó. El paisatge és del tot diferent del que hem vist fins ara..

Itinerari: Ascensió pel circ d'Ulldeter i l'Esquena d'Ase, puig de Bastiments, pic del Prat de Bacivers, circ de Bacivers i tornada a

Ulldeter

Ulldeter pel coll de la Geganta.
Punt de partida: Edifici de Vallter 2000, 2.158 m.
 Accessible per carretera asfaltada.
Desnivell: 926 m
Horari: 4;45 h
Dificultat: Fàcil

Descripció

Sortint de l'edifici de l'estació d'esquí, prenem direcció ENE. Pugem per una marcada coma que, en mitja hora escassa, ens condueix a la portella de Mentet, 2.412 m (30 min), pas llegendari entre els habitants de Setcases i Mentet.

Com a alternativa complementària a l'excursió, podem anar en direcció ESE, on un ampli pla ens presenta les dues cotes de la roca de la Portella, 2.435 i 2.440 m (40 min), la primera indicada amb una gran fita i la segona amb una creu. Si hem triat visitar aquest racó haurem de desfer el camí per a retornar cap a la portella de Mentet, 2.412 m (50 min).

Des de la portella pujarem un ample llom en direcció nord-oest per un camí ben marcat (pintades vermelles). Després de vorejar la cota 2.567 i una torreta de marbre, arribarem al pic de la Dona, 2.702 m (1;30 h).

Ara girem cap a l'oest, traspassem el pla d'Ombriaga, 2.691 m (1;40 h). Canviem de sentit vers el sud-oest per pujar el petit cim del puig d'Ombriaga, 2.640 m (2 h) i davallar després cap al coll de la Geganta, 2.607 m (2;10 h). Des del pic de la Dona, tots els relleus són molt suaus i amb poc desnivell. Només resta l'aresta ESE del puig de Bastiments, anomenada Esquena d'Ase, de 300 metres de desnivell i amb camí marcat. El llom mor a la cota 2.875 m (2;50 h), on comença la curta aresta culminant del puig de Bastiments, 2.881 m (3 h).

Des del cim descendim cap al nord i resseguint el llom rocós i ample que enllaça amb el Bacivers. L'aresta és molt planera. Al bell mig hi trobem el coll de Bacivers, 2.774 m (3;15 h). Ara la marxa és en sentit ascendent, sempre en direcció nord. El cim ja és pròxim, primer guanyem la cota bessona de 2.841 m i, a pocs metres, formant una pila de rocs, tro-

bem el cim del pic del Prat de Bacivers 2.845 m (3;35 h).

Des del cim perdem altura pel suau vessant que, en direcció SSE, acaba a la plana del petit i circular estany de Bacivers, 2.608 m (4 h). Seguint la mateixa direcció, travessem el pla a la recerca del coll de la Geganta, 2.607 m (4;15 h) abans l'hem passat cap al puig de Bastiments. Baixem per l'altre costat del coll retornant al circ d'Ulldeter. La baixada és molt

evident gràcies a la proximitat de les pistes d'esquí i de l'edifici de Vallter 2000, 2.158 m (4;45 h).

Torre d'en Xillén Roc del Boc

La Torre d'en Xillén és, sense cap dubte, el cim més estètic de la zona de l'Estanyet. Des de l'estany, sembla una torre d'un castell

El coll de la Marrana i el Puig de Bastiments des d'Ulldeter

defensada per altives i esquerpes parets, però a mesura que ens hi aproximem descobrim la veritable forma d'aquest cim: murs inestables de pedra fina i descomposta.

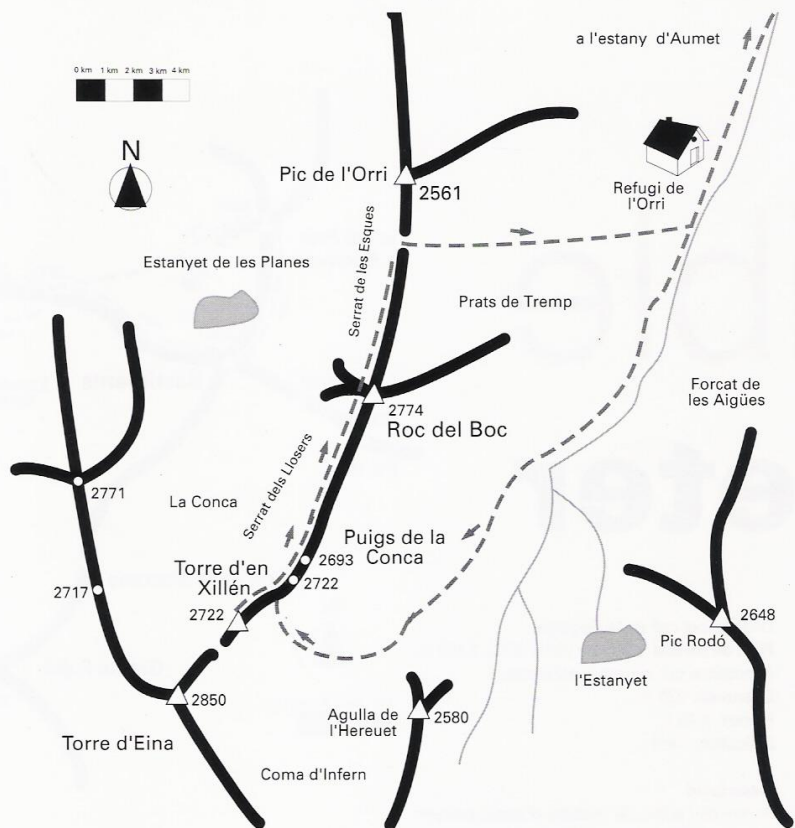
El cim és totalment diferent de com es veia des de sota. Les darreres lloses, poc verticals i farcides d'herba, condueixen a una petita esplanada sota l'aresta est de la Torre d'Eina. Una sensació de petitesa abraça tot aquell que arriba al cim pobre i desèrtic. Les línies fugaces de les parets sud i nord, podrides i estèrils, desapareixen de les nostres visites per a llançar-se al buit, directes a les valls.

No és d'estranyar que la Torre d'en Xillén no sigui un cim gaire freqüentat. Només aquelles persones a qui agrada pujar per camins que semblen tenir vida pròpia de tant com s'arriben a moure poden trobar un encant en aquesta ascensió.

El pic del Boc, conegut també com el pic de la Malaza o pic de la Malesa, és un cim misteriós i solitari. Lluny de la vall, rep poques visites al llarg dels anys. Per a comprovar-ho tan sols cal fer una ullada als llibres de ressenyes de les caixes metàl·liques del cim. Realment es pot dir que les «piades» són anotades amb «comptagotes». Fins i tot en temporada estival, dies sencers de soledat envolten aquestes contrades. És un cim molt recomanable per a tots aquells que vulguin sortir dels colls i camins convencionals.

Itinerari: Torre d'en Xillén per la canal sud, cresta dels Puigs de la Conca fins al roc del Boc i descens per l'aresta nord fins al cim de l'Orri.

Punt de partida i arribada: Estany d'Aumet,

1.626 m. Accessible per pista sense asfaltar des del poble de *Prats de Balaguer*.

Desnivell: 1.304 m

Horari: 6;15 h

Dificultat: PD

Material: Corda per a assegurar el pas i un

parell de tascons. Si estem una mica «rodats» en grimpades potser preferirem fer el pas sense encordar-nos. La corda també serà útil per a rapelar el mateix parany en sentit descendent si volem retornar desfent els nostres passos.

Descripció

Des de l'estany d'Aumet pugem cap al sud per la vall de l'Estanyet. Primer la pista és força ampla i s'estreny a partir del refugi de l'Orri, cabana que trobem a mitja hora de camí. Travessem uns prats i passem a l'altre marge del riu per un pont. Pugem per la voreta dreta de les aigües tot entrant a la capçalera de la vall, que se'ns obre després de flanquejar sota els esperons que el roc del Boc dibuixa a l'est. Arribem als prats de Tremps, 2.220 m, lloc idoni per a l'acampada (1;20 h). Ara prenem la direcció oest per enfilar-nos per la comella d'Eina, com si anéssim a la Torre d'Eina. Flanquegem a mitja altura sota la paret sud dels puigs de la Conca per situar-nos als pendents de tarteres de sota la Torre d'en Xillén (1;50 h). Des d'aquí observem dos corredors; cal prendre la canal de la dreta, situada entre la Torre d'en Xillén i el puig Sud de la Conca.

La canal és de pedra fina i solta. L'inici té uns 45 graus d'inclinació i presenta dos blocs encastats. Quan la canal s'hagi acabat, cal prendre en direcció est un rost pendent (50 graus d'inclinació) de pedres molt inestables per a anar a parar a la paret sud dels Dits d'en Xillén. Els darrers metres fins al cim són relleixos de roques fàcils que s'alternen amb abundant herba. Torre d'en Xillén, 2.680 m (2;20 h), PD.

SUPER OFERTA

CADA MES
UN ARTICLE DIFERENT

Urgell, 95 Bis - Tel. 453 50 01
08028 Barcelona

El solitari roc de Boc a l'hivern

Pujada per la canal de la Torre d'en Xillén

Desgrimpem per on hem pujat a la recerca del collet situat a la dreta de les agulles ataronjades dels *Dits d'en Xillén*. El collet és aproximadament a 2.630 m (2;30 h), PD.

Continuem cap al nord-est. Un petit corriol flanqueja a mig pendent per assolir l'aresta en el punt on presenta un petit mur. Pugem per unes plaques fissurades força tombades (II^a) per anar a parar a una aresta de tartera sense dificultat. Puig Sud de la Conca, 2.722 m (2;50 h), PD. Traspassem una breu depressió i pugem el cim bessó del puig *Nord de la Conca*, 2.693 m (3 h).

Des d'aquest punt només cal resseguir l'ample i fàcil carena, amb les successives pujades i baixades que fa fins el *coll de la Malesa*, 2.649 m (3;30 h). A partir d'aquí, unes taques vermelles a la roca ens indiquen el camí. Continuem en direcció nord-est, ara a plena aresta, ara pel vessant oriental (marcat a gairebé tot el trajecte) fins al pas clau: el diedre del *Violoncel* (8 m d'alçària, sortida per la placa de la dreta i tercer grau de dificultat). Cal desconfiar del bloc encastat situat al mig del diedre, ja que unes fissures laterals delaten el seu estat d'equilibri. La grimpada esdevé espectacular i segura. Més enllà només tro-

retrobrarem el camí de pujada i el desfem fins a l'estany d'Aumet, 1.626 m (6;15 h).

Torreneules Puig de la Coma del Clot

No ens equivocarem si afirmem que la vall del Freser és una de les més boniques del Pirineu Oriental. Els boscos de pi negre, les altives agulles i parets del vessant sud del Torreneules, l'engorjat riu o el majestuós vessant nord-oest del Balandrau, fan que la pujada a coma de Vaca sigui una excursió de les més recomanables de tot el massís.

Per a l'habitant de Queralbs, el Torreneules és el cim més significatiu de tots, un veritable baròmetre del temps que ha fet i del que farà. Mirall del transcurs de les estacions. Quan la part alta del cim presenta una tonalitat ocre i un marró marcat després del càlid estiu, vol dir que dalt de les muntanyes les nits ja són glaçades i que la tardor amb les seves pluges no tardarà a arribar.

De formes molt suaus, el cim de la Coma del Clot, més conegut com a Torreneules Gran, es veu eclipsat per les formes més

atraients del seu germà petit. Tots dos presenten una imponent serra amb suaus pendents en la part alta que es transformen en relleus rocallosos a la part baixa. Aquesta zona inferior que cau sobre la vall del Freser és un laberint de canals herboses, boscos de matolls penjants i nombroses agulles de pedra ataronjada.

Itinerari: Pujada per coma de Vaca, aresta sud-est del Torreneules, puig de la Coma del Clot i descens pel serrat de les Pedrisses.

Punt de partida i arribada: *Central de Daió, pont de les lelles*, 1.135 m. Accessible en cotxe pel camí asfaltat que surt de la *Farga*, a l'esquerra de la carretera del Serrat, 1 km més avall del poble de *Queralbs*. Si venim a peu des de l'estació del cremallera o del mateix poble de *Queralbs*, cal comptar amb 20 minuts més de camí.

Desnivell: 1.748 m

Horari: 7;15 h

Dificultat: Fàcil

Descripció:

El camí surt del fons de la *central inferior del Freser o de Daió* i ressegueix en un principi la vorera del riu. En una pedra unes lletres vermelles indiquen l'inici del sender, ample i sense pèrdua. Ens trobem ràpidament amb un petit pont, pugem pel camí empedrat i ens mantenim sempre al marge esquerre de les aigües. De sobte apareix la cascada del *salt del Grill* (30 min). Després de creuar el torrent per un pont, el camí puja de mica en mica, ben marcat, amb trams de prats alternats amb zones de pi negre. Espectacular aglomeració de parets i agulles al marge esquerre: és el vessant sud del Torreneules; l'indret guarda una gran semblança amb les roques de Totlomon (gorges de Núria).

Prats de Marrades, 1.550 m (1;10 h), palanca de troncs per a creuar el riu Freser. Avui dia

Solitari recordatori que trobem al bell mig del serrat de Pedrisses

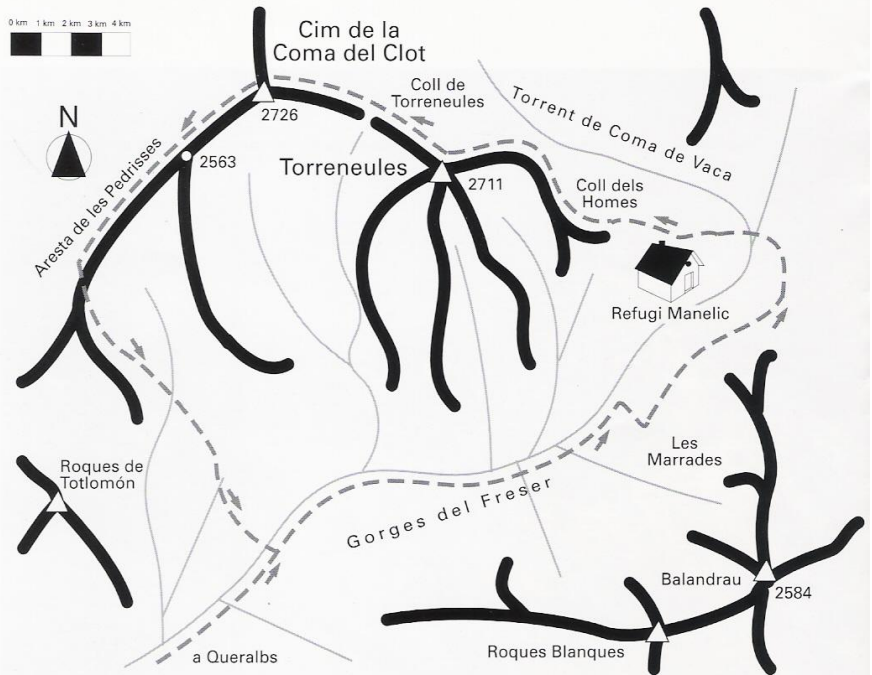

Un isard observa amb desconfiança els estranys éssers de colors que caminen amb dues potes

hi ha la devastació provocada per les grans allaus dels hiverns del 1992 i 1996. Un cop passat al marge sud del riu, comencem la pujada sota el vessant nord-oest del Balandrau. Al principi el camí té dues seccions de forta pujada amb zig-zags; travessem dos petits torrents que descendeixen del Balandrau, les *Canals de Glaç*. La pujada té el cim a la cota 2.050 m, punt anomenat *pedró de Costa Rubí* per Cèsar August Torras l'any 1914 (2 h); és el lloc on, justament, s'obre el paisatge de la *coma de Vaca*. Sota nostre podem veure les dues cabanes. El camí flanqueja l'aresta nord del Balandrau i baixa ràpidament al torrent de *Bogadé*. Seguim les aigües fins al riu Freser, que creuarem per un pont de ferro. A l'altra vorera hi ha el refugi *Manelic*, 2.020 m (2;30 h).

En aquest punt iniciem l'ascensió de l'aresta sud-est, aresta que neix al costat del mateix refugi, concretament a la seva esquena, en direcció nord-oest. Pugem els primers contraforts i passem al costat d'un pluviòme-

0 km 1 km 2 km 3 km 4 km

tre. Tot i que la part inicial no presenta una forma gaire determinada, a poc a poc es va definint la carena fins a convertir-se en una línia esvelta i determinada. La pujada és uniforme. Arribem a una cota que des de sota sembla un cim i que en realitat és una prolongació de la carena, l'anomenat *coll dels Homes*. Travessem un petit tram més horitzontal. Hi ha uns dos-cents metres de llargada formant una curta cresta (II^a), es tracta de la roca dels *Voltors*, 2.546 m (3;30 h). Aquesta grimpada és fàcilment evitable pel nord-est per un camí marcat. La darrera pujada, uniforme en la seva inclinació, ens duu al cim. Puig de Torreneules, 2.711 m (4;20 h).

Des del cim perdrem altura per l'ample llom cap al nord fins al *coll de Torreneules*, 2.554 m (4;35 h) i sempre en la mateixa direcció. Després, en sentit ascendent, assolirem el *puig de la Coma del Clot*, 2.726 m (4;55 h).

Ara baixarem pel *serrat de les Pedrisses*, que al principi presenta un llom desdibuixat. El prenem en direcció sud-oest tot travessant perpendicularment el marcat camí que porta de Núria al coll de Torreneules. Cal baixar fins a la cota 2.580 m (5;20 h), lloc on ja apreciarem d'una manera definida el serrat, ample i suau que davalla constantment.

Aviat trobem una solitària estructura metàl·lica d'uns tres metres d'alçària. Una mica més avall el llom torna a desdibuixar-se; nosaltres baixarem directament cap al sud per grades d'herbes, al bell mig d'un gegantí vessant de forma triangular.

Des d'aquest punt observem als nostres peus la vall de la Solaneta. Sota els grenys rocosos del roc Colomer, localitzem el mig enrunat *refugi de Pedrisses*, 2.050 m (6 h), i l'horitzontal del marcat camí que comunica Núria amb Coma de Vaca.

Creuem aquest sender i continuem el llarg descens cap al sud tot buscant un atrevit camí en zig-zags que discorre al costat del torrent de més a la dreta del vessant fins als prats de la *Solana*, 1.600 m (6;30 h).

El sender, cada cop més marcat, dibuixa una diagonal cap a l'esquerra (SE) i traspasa un mena de colladeta a la recerca del camí que discorre pel fons de la vall del *Freser*, (dreuera per on hem pujat a l'inici de l'ascensió) i arriba a la *central de Daió*, 1.135 m (7,15 h).

Aquest itinerari es pot suavitzar fent-lo en dues jornades i dormint al refugi lliure de Coma de Vaca, conegut com a refugi Manelic (capacitat per a 12 persones).

Des del Balandrau, de tu a tu, el Torreneules amb l'aresta sud-est a primer terme